

ΚΡΗΤΙΚΗ

ΦΩΝΗ

ΕΝΤΥΠΟ ΕΝΩΣΗΣ ΚΡΗΤΩΝ ΒΡΗΛΗΣΣΙΩΝ ΚΑΙ ΓΥΡΩ ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ

ΓΕΝΑΡΗΣ - ΦΕΒΡΑΡΗΣ - ΜΑΡΤΗΣ '99

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 15

Το άνοιγμα της εκδήλωσης από τον πρόεδρο της Ένωσης κ. Γ. Πανακάκη.

Καλή χρονιά σ' όλους σας άρχοντες και κυράδες τα κάλαντα σ' τάπανε πολλοί Καλαντιστάδες

και σήμερα στην πίτα μας ακούσετε κι εμένα να σ' ειπώ τα κάλλαντα πούχω για σας γραμμένα.

Κύριε δήμαρχε κ. δημοτικοί σύμβουλοι κ. πρόεδροι συλλόγων και φορέων συμπατριώτες και συμπατριώτισσες

Εκ μέρους του Δ.Σ. της Ένωσης Κρητών Βριλησσιών σας καλωσορίζω στη σημερινή μας γιορτή. Ευχόμεθα σε όλους σας Χρόνια Πολλά και Καλή Χρονιά με υγεία, χαρά και προσωπική ευτυχία στον καθένα σας. Η χρονιά που μόλις ανέτειλε να είναι μια χρονιά ειρήνης, αγάπης και ευημερίας για όλους μας, για όλους τους Έλληνες.

Χρόνια πολλά με υγεία, χαρά και ευτυχία ευχόμεθα για τον καινούργιο μας Δήμαρχο τον κ. Σταμάτη Λώλα και σ' όλους του δημοτικούς μας συμβούλους παλιούς και καινούργιους. Τους συγχαίρουμε θερμά για την πρόσφατη εκλογή τους και τους ευχόμεθα καλή επιτυχία στο μεγάλο βαρύ και δύσκολο έργο που μόλις ανέλαβαν. Είναι ένα έργο που πρέπει να βοηθήσουμε όλοι μας, όλοι οι συνδημότες μας, για να ξεπεραστούν τα όποια μικρά ή μεγάλα προβλήματα ήθελε προκύψουν καθώς και οι κίνδυνοι που απειλούν σήμερα τα Βριλησσία μας με πρώτο μεγάλο και ορατό απ' όλους κίνδυνο αυτόν που δημιουργεί η κατασκευή της νέας λεωφόρου Σταυρού - Ελευσίνας. Κι είναι να απορεί κανείς πως ένα προάστιο σα το δικό μας με 20.000 ευαίσθητους κατοίκους, κατοίκους που κόπονται για την ποιότητα της ζωής που τους προσφέρεται, να παίρνουν μέρος στις εκδηλώσεις διαμαρτυρίας που κατά διαστήματα οργανώνει ο δήμος μας για την κατασκευή αυτής της λεωφόρου με την πρωτοφανή συμμετοχή των είκοσι έως πενήντα ατόμων.

Και θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι έχουμε ακόμα καιρό. Δυστυχώς δεν έχουμε καιρό. Τα έργα ξεκίνησαν, τα δέντρα κόπηκαν και ο κόμπος έφτασε στο χτένι και μαζί μ' αυτόν έφτασε και η ώρα του δικού μας ξεσκωμού. ΞΕΣΗΚΩΘΕΙΤΕ λοιπόν.

Ας κάνουμε εμείς οι Κρήτες των Βριλησσιών πρώτοι την αρχή. Πατριδα μας δεν είναι μόνο η Κρήτη αλλά και ο τόπος που ζούμε. Ο κρητικός λένε δεν μπορεί να ζήσει μακριά από την Κρήτη γι' αυτό όπου πάει την κουβαλάει μαζί του. Και σήμερα στα Βριλησσία υπάρχει μια μικρή Κρήτη, μια Κρήτη που τη φτιάξαμε εμείς, μια Κρήτη που συνεχώς μεγαλώνει και απαιτεί από τα παιδιά της να την προστατεύσουν.

Γι' αυτό και στην επόμενη διαμαρτυρία του δήμου μας πρέπει να είμαστε όλοι εκεί, για να βροντοφωνάσουμε ότι δεν θα επιτρέψουμε σε κανένα, όποιος κι αν

Η ΠΙΤΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

είναι, όσο ψηλά κι αν βρίσκεται να υποθηκεύσει το μέλλον των παιδιών μας και το μέλλον του προαστίου μας και ότι θα αγωνιστούμε με όλες μας τις δυνάμεις για να γίνουν και να παραμείνουν τα Βριλησσία μας μια όμορφη ανθρώπινη πολιτεία.

Χρόνια πολλά με υγεία, χαρά και ευτυχία ευχόμεθα και στο απερχόμενο Δήμαρχό μας κ. Νίκο Παπαδόπουλο και σ' όλα τα μέλη του απερχόμενου Δημοτικού Συμβουλίου. Τους ευχαριστούμε θερμά για την μέχρι σήμερα μεγάλη, πολύτιμη και πολύπλευρη προσφορά τους στα Βριλησσία μας αλλά και στο Σύλλογό μας.

Θέλουμε ακόμη να ευχαριστήσουμε όλους εσάς, τα υπέροχα μέλη του Συλλόγου μας, που ανταποκριθήκατε και πάλι στο προσκλητήριό μας και μας τιμάτε και σήμερα με την παρουσία σας. **Μια παρουσία που κρύβει μέσα της την δύναμη και την πίστη, το φιλότιμο και το χρέος, την ντομπροσύνη και την παληκαριά, μια παρουσία που κρύβει με δύο λόγια μέσα της όλη τη μεγάλη και ιερή κληρονομιά των προγόνων μας.**

Είναι μια παρουσία που μας επιτρέπει να έχουμε ένα ζωντανό Σύλλογο και μας επιβάλλει να στηρίζεται μόνο στα ιδανικά της φυλής μας και να φωτίζεται από την ιστορία της.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Ένωσης κ. Πανακάκης αναφέρθηκε στο ιστορικό του εθίμου της Βασιλόπιτας και τελείωσε την ομιλία του με τα Κρητικά κάλαντα και μια έκκληση που έκανε στον Αν Βασίλη.

- Στο νέο μας το δήμαρχο δώσε περίσα γνώση το έργο στα γραφεία μας αυτός να το τελειώσει να γίνουν τα γραφεία μας λιγάκι πιο μεγάλα να κόβουμε τις πίτες μας, να παίζουμε και μπάλα.

Στην εκδήλωση απύθνη χαιρετισμό ο Δήμαρχος Βριλησσιών κ. Σταμάτης Λώλας, και παρεβρέθησαν όλοι σχεδόν οι Δημοτικοί σύμβουλοι, ο πρόεδρος της Κρητικής Εστίας κ. Γ. Μαριδάκης, ο αντιπρόεδρος κ. Δημήτρης Αετουδάκης, από το αρχείο Κρήτης, η κ. Ηρώ Σγουράκη. Επίσης ο Πρόεδρος Κρητών Περιεσού κ. Πελεκανάκης με μέλη του Δ.Σ. και ο κ. Βούλγαρης από το σύλλογο Κρητών Χαλανδρίου με μέλη του Δ.Σ. και φυσικά πλήθος κόσμου.

ΤΟ ΣΑΛΠΙΣΜΑ

*Ξύπνησε ακρίτα Διγενή, να δεις γυρού τα Κάστρα
πόσοι οκτροί πασκίζουνε να τα ξεθεμελιώσουν
πόσοι βρικόλακες γυρούν, πόσα παζάρια στένουν
πόσες αράχνες φαίνουνε, πόσες οχίες σφυρίζουν.
Και πόσοι μακελλάρηδες τροχίζουνε μαχαίρια
τσ' ανθούς να πεσοκόφουνε, γενιές να διαγουμίσουν.*

*Ξύπνησε Ακρίτα Διγενή αϊτόφτερε μπροστάρη
να δώσεις πατουκιά θεριού, να πάρει σείσμα ο τόπος
να ανοίξουνε τα μνήματα να βγούν οι ποθαμένοι
κι ούλοι νεκροί κι αζωντανοί, ομάδι απ' άκρη
σ' άκρη να ξεπαστρέφουν τα στοιχειά.*

Από την ποιητική συλλογή του Γιάννη Χατζηδάκη

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΣ

Στις 25 Μαρτίου η Ένωσή μας θα πάρει μέρος στον εορτασμό της ιστορικής επετείου με κατάθεση στεφάνου στο μνημείο των Ηρώων και με συμμετοχή των παιδιών μας, ντυμένα με τις παραδοσιακές κρητικές στολές στην καθιερωμένη παρέλαση.

Στις 24 Απριλίου ημέρα Σάββατο και ώρα 9 μ.μ. θα γίνει στο Κρητικό Κέντρο ΚΟΝΑΚΙ Πειραιώς και Ηρακλειδών ο καθιερωμένος επίσης χορός του συλλόγου μας.

Δηλώσεις συμμετοχής και παραλαβή προσκλήσεων από τα γραφεία του συλλόγου κάθε Παρασκευή 7-10 και Σάββατο 4-9 μ.μ. τηλ. 8044494 και 8032726.

Και μην ξεχνάτε. Κάθε Παρασκευή 7-10 λειτουργεί στα γραφεία μας το Κρητικό Καφενείο του συλλόγου που σας υπόσχεται αξέχαστες Κρητικές αποσπερίδες.

ΠΡΟΣΚΛΗΤΗΡΙΟ

Η ΕΝΩΣΗ ΚΡΗΤΩΝ ΒΡΗΛΗΣΣΙΩΝ καλεί όλα τα μέλη της να πάρουν μέρος στις προσεχείς εκδηλώσεις διαμαρτυρίας του δήμου μας για την κατασκευή της Λεωφόρου Σταυρού - Ελευσίνας και να απαιτήσουν μαζί με όλους τους συνδημότες μας.

- Να γίνει ο δρόμος υπόγειος και σκεπαστός.

- Να αξιοποιηθεί ο υπερκείμενος χώρος για πράσινο και αθλοπαιδίες.

- Να διατηρηθεί ο αμιγής χαρακτήρας της περιοχής.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων διαμαρτυρίας έχει ως εξής:

28/2/99 ημέρα Κυριακή και ώρα 10.30 στο νέο πνευματικό κέντρο του Δήμου Κισσάβου 11, ημερίδα με θέμα: "Η ελευθερία Σταυρού - Ελευσίνας, επιπτώσεις και προτάσεις των 2 δήμων Βριλησσιών και Χαλαδρίου καθώς και της επιτροπής αγώνα του δήμου Βριλησσιών".

7/3/99 ημέρα Κυριακή ώρα 10.30 στην πλ. Αναλήψεως Βριλησσιών εκδήλωση ζωγράφων με θέμα τις επιπτώσεις από την κατασκευή της λεωφόρου Σταυρού - Ελευσίνας.

11/3/99 ημέρα Πέμπτη ώρα 11π.μ. διαμαρτυρία μπροστά στο ΥΠΕΧΩΔΕ Χαρ. Τρικούπη και Αλεξάνδρας. Προσυγκέντρωση 10 π.μ. στην πλ. Αναλήψεως Βριλησσιών και αναχώρηση για ΥΠΕΧΩΔΕ με πούλμαν του Δήμου.

Γράφει ο Γιάννης Αναγωνστάκης, δάσκαλος αφηγούνται ο Ηλίας Ρηγάκης, κάτοικος Φανερωμένης, ετών 81 και Γιώργος Μαλλιάρης ή Αρφανός, κάτοικος Μορονίου, ετών 81

ΛΑΒΥΡΙΝΘΟΣ (Μύθος και πραγματικότητα)

Αιώνες τώρα ταλανίζει τους κατοίκους της περιοχής μας ο Λαβύρινθος. Εδώ θα επιχειρήσουμε να δια φωτίσουμε όσο μας είναι δυνατό τους ενδιαφερόμενους στηριζόμενοι στις μαρτυρίες των ανωτέρω αφηγητών.

Λαβύρινθος σημαίνει μάλλον “ανάκτορο του λάβρυος”, λάβρυος στη καρκική διάλεκτο σημαίνει πέλεκυς. Ο Ηρόδοτος αναφέρει ότι κοντά στη λίμνη Μοίριδα της αρχαίας Αιγύπτου, υπάρχει μια ταφική θέση με 1500 υπέργεια και 1500 υπόγεια δωμάτια. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο εν λόγω λαβύρινθος, βόρεια του Καστελλίου Κανουρίου, ίσως να ήταν ταφική θέση των Ετεοκρητών, πρώτων κατοίκων της Κρήτης. Λαβύρινθος, ακόμη, ονομάζεται το ανάκτορο του Μίνωα στην Κνωσό, λόγω της λαβυρινθώδους κατασκευής του, με διάταξη 1300 δωματίων, σύμφωνα πάντα με τη μυθολογία.

Ο λαβύρινθος της περιοχής Καστελλίου δεν έχει τέλος λένε άλλοι ή ότι επικοινωνεί με το ανάκτορο της Κνωσού. Υπάρχει ακόμα η φήμη ότι εδώ έκλειναν (φυλάκιζαν) τους 7 νέους και 7 νέες των Αθηνών (φόρος αίματος που πλήρωνε ο βασιλιάς των Αθηνών στο Μίνωα για το φόνο του γιού του Ανδρογέων). Άλλοι, γελώντας λένε ότι φτάνει ως την Αθήνα.

Εγώ θα αναφέρω ότι τρέχεις και τρέχεις και δεν βρίσκεις τελειωμό, γυρνάς, γυρνάς και στο ίδιο σημείο νομίζεις πως βρίσκεσαι μου λέει ο Μαλλιάρης Γιώργης. Ο Ρηγάκης Ηλίας μου αναφέρει εδώ, ότι μπορεί να ήταν καταφύγιο σε καιρό πολέμου ή νεκροταφείο των κατοίκων της αρχαίας Γόρτυνας και αναφέρει ότι υπάρχουν πελεκητά κρεβάτια μέσα στους πέτρινους τοίχους, διπλά ή μονά, με πέτρινα πελεκητά μαξιλάρια. Ο Μαλλιάρης Γιώργης μου αναφέρει ότι είδε κόκκαλα ανθρώπων σπαρμένα εδώ και εκεί, ως έτυχε. Εδώ δεν θα συναντήσεις τίποτα το χτιστό από ανθρώπινο χέρι, πέτρα και μόνο πέτρα πελεκητή, μονοκόμματη από της αρχής ως τ’ ατέρμονα βάθη του.

Εδώ ας αφήσουμε τον Ηλία Ρηγάκη να μας ξαναγίσει στα ευδότερα του Λαβύρινθου.

“Εγώ, ο αδερφός μου, Στυλιανός, μακαρίτης τώρα, και ο Αβραμοστελιανός από το Ρουφά, μακαρίτης και αυτός, μπήκαμε στην Λαβύρινθο κατά τις 8.30 το πρωί. Κρατούσαμε άχυρα, που τα σκορπούσα καθώς προχωρούσαμε και φακούς για να φωτίζουμε το δρόμο μας. Πελεκητή πέτρα,

δωμάτια μικρά ή μεγάλα, φτάσαμε ως την τραπεζαρία, μια τεράστια αίθουσα, όπου είδαμε γραμμένα στους τοίχους χιλιάδες ονόματα.

Φτάσαμε στο νερό και δροισιτίκαμε. Αλλού προχωρούσαμε με την κοιλιά, αλλού οι πόρτες στενές ίσα που χωρεί άνθρωπος, κολόνες εδώ δεν συναντάς και στους τοίχους και στην οροφή σταφύλια οι νυκτερίδες να σε κοιτάζουν με τα διαβολικά μάτια τους.

Προχωρούσαμε, ατέλειωτοι οι διάδρομοι, αμέτρητα τα δωμάτια και να σε κυριεύει η αγωνία μήπως χάσεις το δρόμο. Αποκλείεται να βγεις. Περνούσαν οι ώρες και τ’ άχυρα τέλειωσαν, τώρα τί κάνουμε; Να προχωρήσουμε αδύνατο. Γυρίζουμε πίσω αλλά δεν βρίσκουμε τ’ άχυρα, ψάχνοντάς ακούσαμε να μας φωνάζουν. Ήταν ο Σαββογιώργης από το Ρουφά, μαζί με άλλους Ρουφιανούς που ανησύχησαν για μας. Βγήκαμε στην έξοδο ηλιοβασιλέμα. Στο πάτωμα και στους τοίχους πέτρινα αυλάκια και ο διάδρομος πλατύς ίσα που χωρούσε δύο κάρνα να βαδίζουν αντίθετα. Το ύψος της στοάς κυμαίνεται ως τα 5 μέτρα”.

Ο Μαλλιάρης από το Μορόνι αφηγείται: “Μπήκα στη Λαβύρινθο όταν ήμουν 11-12 ετών και δεν θυμάμαι πολλά πράγματα. Ο Ρούσσος από το Καστέλι και ο Λαγός από το Μορόνι ήταν οι μόνοι που ήξεραν κατά γράμμα το Λαβύρινθο. Κατά την Γερμανική κατοχή δούλεψα αγγαρεία μαζί με άλλους πολλούς στο άδειασμα της Σπηλιάς. Από το Ρουφά, το Μορόνι, το Καστέλλι, την Πλούτη, το Ζαρό, την Παναγιά, τον Αμπελούζο, κι από άλλα χωριά, εκρόταν πρωί – πρωί και κάτω από τον καυτό ήλιο ολημερίς δούλευαν σπράχνοντας βαγόνια κι άδειαζαν τη Λαβύρινθο.

Τα βαγόνια άδειαζαν πάνω σε ρέλες σιδηροδρόμου. Οι Γερμανοί φώτιζαν την σπηλιά με ηλεκτρικό φως που παράγαγε κάποια ηλεκτρογεννήτρια. Άλλοι έκτιζαν το δρόμο από Καστέλλι ως τη Λαβύρινθο με πέτρες, που τις τοποθετούσαμε με το μυτερό μέρος προς τα πάνω και μετά τις σπούσαμε με το βαριδάκι. Εγώ ήμουν στο κίτρι του δρόμου. Το ξύλο έπεφτε αλύπτητα.

Όταν για κάποιο λόγο, οι Γερμανοί σταμάτησαν το άδειασμα, άρχισαν να κουβαλούν πυρομαχικά. Νερό μας έδινε ο Σαβαστονοκόλης, κάτοικος Μοιρών τώρα, τέως γραμματέας Αγρονομείου Μοιρών που το κουβαλούσε με ζώα από τα γύρω χωριά, αλίμονο του αν καθυστερούσε.

ΧΑΝΕΤΑΙ Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΓΗ....

Γράφει ο Μιχάλης Καναβάκης

“Αυτά τα δέκα χιλιάδες τάλαρα να σας δώσουνε, να μην καταδεχτείτε να βγουν από την πατρίδα μας. Γι’ αυτά πολέμησαμε.”

Μακρυγιάννης

Κάθε καλοκαίρι η Ελλάδα μας καίγεται και τα χωριά της πουλιούνται. Από τα μέσα της δεκαετίας του ‘60 κάθε καλοκαίρι που πάω στην Κρήτη νιώθω να λιγοστεύει το χώμα που μπορώ να πατήσω ελεύθερα έχοντας την αίσθηση του οικείου, του γνώριμου, του δικού μου... Στην αρχή μας πήραν τις πιο όμορφες ακρογιαλιές, τώρα παίρνουν τα πιο όμορφα σπίτια τους στους πιο όμορφους και αγαπημένους τόπους.

Χρόνο με το χρόνο, οι λιγοστοί εκπρόσωποι της τρίτης ηλικίας που κρατούν ακόμα κάποιες πόρτες ανοικτές φεύγουν για το ταξίδι προς την αιωνιότητα. Κάθε σπίτι όμως που κλείνει είναι και μια πρόκληση για εκείνους που ενδιαφέρονται να αγοράσουν την κρητική γη. Δεν ξέρω τί ακριβώς γίνεται με τα άλλα χωριά, η κατάσταση όμως στο χωριό μου έχει πραγματικά πάρει διαστάσεις επιδημίας.

Μετά από 5 χρόνια, τόσο υπολογίζω πως απαιτείται για την επιδιόρθωση κάθε σπιτιού, δε θα μπορούμε να χτυπάμε πια τις πόρτες που βλέπουμε ανοικτές, για να πούμε καλημέρα, να κάτσουμε να πιούμε μια τσικουδιά και να κουβεντιάσουμε λίγο, σα συγχωριανοί, όπως κάναμε τόσα χρόνια και τόσο φυσικά σε αυτόν τον τόπο. Τα πρόσωπα στα περισσότερα σπίτια του χωριού μου θα είναι άγνωστά, η γλώσσα τους ακατανόητη, ενώ ο τρόπος της ζωής τους ακόμα πιο ξένος και ενδεχομένως προκλητικός.

Και για να προλάβω τον αντίλογο και εκείνον που θα ισχυριζόταν πως πρέπει να απαλλαγούμε από το σωβινισμό μας και να ανοίξουμε τις πύλες μας στον κόσμο, η προσωπική μου διαφωνία και λύπη με κανέναν τρόπο δε σημαίνει να γίνουμε απόκοσμοι, ούτε να κλείσουμε την πόρτα του σπιτιού μας στους ξένους. Απλά νομίζω πως έχει έρθει ο καιρός που ο κάθε πολιτικός και υπεύθυνος πρέπει, αντί να λογαριάζει τα μικρά συμφέροντα του ίδιου, ή το κόμματός του για την επικείμενη επανεκλογή, να εκσκύψει πάνω σε αυτό το πρόβλημα που πονά τον τόπο, μήπως και προλάβουμε τα χειρότερα.

Γιατί πουλιούνται τα σπίτια;

Τον Αύγουστο που ήμουν στο χωριό μου - στο σημείο αυτό αναφέρομαι αποκλειστικά στο δικό μου τόπο - μετά από σχετικές ερωτήσεις διαπίστωσα πως κανείς δεν είχε πουλήσει από ανάγκη. Κατά κανόνα πούλησαν επειδή το σπίτι είτε είχε υποστεί σημαντικές

φθορές, είτε γιατί ουσιαστικά ήταν ετοιμόροπο. (Είναι γεγονός ότι στο κθεσινό Κεφαλοχώρι τα χαλάσματα αφθονούν).

Τί μπορεί να γίνει; Και αν ακόμη ήταν δυνατό να αντιμτωπιστεί το πρόβλημα νομικά, ώστε να απαγορευθεί, ή να περιοριστεί κάπως το ξεπουλήμα αυτό. Μια τέτοια λύση δε θα ήταν σήμερα ενδεδειγμένη, γιατί απλά θα δημιουργούσε άλλα προβλήματα σε τοπικό επίπεδο και όχι μόνο.

Λέγεται συχνά, εγκωμιαστικά για τη Κρήτη, ότι υπήρξε σταυροδρόμι πολιτισμών και τόπος επαφής μεταξύ των λαών της γης. Μήπως για να μην είμαστε περήφανοι μόνο για το παρελθόν, θα μπορούσαν πολλά χαλάσματα, σε κάθε χωριό, να αναπαλαιωθούν σύμφωνα με την παράδοση και να διαδραματίσουν ένα σημαντικότερο ρόλο στη διακίνηση πολιτιστικών στοιχείων, στην καλλιέργεια της φιλίας, της σταθεροποίησης και της ειρήνης μεταξύ των λαών;

Τί εννοώ; Παλιά στα χωριά δε μιλούσαμε για υιοθετημένα παιδιά, αλλά για ψυχογιούς και ψυχοκόρες. Το κάθε παιδί ήξερε τους φυσικούς του γονείς και ζούσε την αγάπη και τη στοργή τόσο της φυσικής του οικογένειας, όσο και της θετής. Και οι δύο οικογένειες, ευγνώμονες μεταξύ τους μέσω του υιοθετημένου παιδιού, με στενούς συναισθηματικούς και συγγενικούς δεσμούς, ώστε αποτελούσαν ένα δυναμικό κύτταρο της κοινότητας.

Αν αυτός ο τρόπος κοινωνικών δεσμών που λειτουργούσε με εξαιρετικές ωφέλειες ήταν μια ευλογία για την κοινωνία, θα μπορούσαμε, πιστεύω, να προτείνουμε κάτι παρόμοιο και στην περίπτωση μας. Στην Κρήτη υπάρχουν οικογένειες που έχουν στην ιδιοκτησία τους κάποιο σπίτι το οποίο για τον α ή β λόγο σήμερα δεν το χρησιμοποιούν. Από την άλλη υπάρχει πολύς κόσμος, ντόπιος και ξένος, που θα ήθελε για διάφορους λόγους να περνά τις διακοπές του στην Κρήτη. Θα ήταν επομένως δυνατό τα σπίτια αυτά να παίξουν το ρόλο ενός πολύ δυνατού συνδετικού κρίκου και δεσμού δύο οικογενειών και με τον τρόπο τους να συμβάλλουν στη σύναψη κοινωνικών σχέσεων, στην καλλιέργεια αμοιβαίας εκτίμησης και στην ανάπτυξη της φιλίας.

Στη χώρα μας που ο προγραμματισμός αποτελεί, κατα κανόνα, ευσεβή πόθο που αφορά όλους τους άλλους εκτός από τον καθένα προσωπικά, μας έχουν συνηθίσει να θρηνούμε μετά από χρόνια για τις καταστροφές που προκαλέσαμε, ή που δεν αποτρέψαμε, οι ίδιοι. Και ενώ μιλάμε κατά κόρον για την ανάγκη ουσιαστικών αλλαγών, τίποτα δεν αλλάζει, γιατί απλούστατα εμείς οι ίδιοι αρνούμαστε να αλλάξουμε νοοτροπία και στάση. Στο πνεύμα της αναγκαιότητας να βρεθούν λύσεις και της δυνατότητας που υπάρχει να πραγματοποιηθούν, καταθέτω τις παρακάτω προτάσεις πάνω στο θέμα.

Προτάσεις: Με το σκεπτικό ότι καμία πράξη δεν παραμένει χωρίς κοινωνικές συνέπειες, τολμώ να επιστημάνω πως η

πώληση του κάθε σπιτιού στα χωριά επιφέρει αλλαγές όχι μόνο στην αισθητική εμφάνιση του χωριού, αλλά και στον ίδιο τον τρόπο ζωής των Ελλήνων που μένουν στα χωριά. Αν οι ξένοι πλέον συμβάλλουν θετικά ή αρνητικά, αυτό θα το δείξει ο χρόνος. Αν όμως, ο μη γένοιτο, στην ενδοχώρα συμβεί ό,τι και με τις παράλιες περιοχές, τότε είναι βέβαιο ότι τα στοιχεία εκείνα που προσδιορίζουν τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία θα ψάχνουμε να τα βρούμε στις Ελληνικές κοινότητες της διασποράς, σε κανένα απόμακρο μοναστήρι, ή σε κάποιο παραμεθώριο και αποκλεισμένο χωριό.

Η πρόταση: Η πείρα μας διδάσκει δύο πράγματα: α) Ό,τι δε χρησιμοποιείται σήμερα δε σημαίνει ότι είναι και άχρηστο. Έρχεται η στιγμή που θα ανακτίσει τη χρηστική του αξία. β) Πολλά εγγόνια, και παιδιά ακόμη, ξαναγυρίζουν στις ρίζες τους και αισθάνονται βαθύτατα πληγωμένα, όταν διαπιστώνουν ότι η προγονική τους περιουσία έχει περιέλθει σε ξένα χέρια εξαιτίας μιας επιπόλαιης, ή εσφαλμένης, απόφασης των προγόνων τους να την πουλήσουν. Να σημειώσουμε ακόμη την ανατίμηση της γης με την πάροδο του χρόνου;

Εκτός όμως από τα παπάνω ο Κρητικός σήμερα πρέπει να βοηθηθεί, ώστε να λάβει σοβαρά υπόψη του, τους συναισθηματικούς δεσμούς που το δένουν με το σπίτι όπου γεννήθηκε και μεγάλωσε, πόσο μεγάλη δηλαδή ψυχολογική σημασία έχει, για εκείνον προσωπικά και για τους απογόνους του, η αίσθηση ότι το συγκεκριμένο σπίτι αποτελεί και ένα συνδετικό κρίκο του ίδιου με την οικογένειά του, τον τόπο του, την παράδοση και την ιστορική του ταυτότητα.

Συχνά - πυκνά μιλάμε για διατηρητέα σπίτια και ο λόγος είναι πως με τη διαδικασία της διάσωσης και της αποκατάστασής τους επιστημάνουμε ουσιαστικά τη συμβολή του “σπιτιού” στη συνοχή της ιστορικής μνήμης ενός λαού. Το πούλημα ενός σπιτιού σε ξένο και η δυνατότητα παρέμβασής του στην αρχιτεκτονική του ανεξέλεγκτα εγκυμονεί τον κίνδυνο πολλαπλής παρέμβασης στο όποιο χωριό.

Αποτελεί, επομένως, καθήκον του καθενός που έχει ευθύνη απέναντι στον άνθρωπο και τον τόπο, να αντιδράσει, προκειμένου να περιοσθεί ό, τι έχει απομείνει. Η αντίδραση μπορεί να εκδηλωθεί ως μια συντονισμένη ενέργεια όχι για να παρεμποδιστεί η συναλλαγή μεταξύ ντόπιων και ξένων, αλλά για να καλλιεργηθεί και να ενισχυθεί η αίσθηση ευθύνης του καθενός στη διατήρηση της ταυτότητας του τόπου. Πολιτεία και Εκκλησία καλούνται να πείσουν τον Κρητικό να αλλάξει στάση θεώρησης του παρόντος και του μέλλοντος, που σημαίνει, στην περίπτωση μας, να συνειδητοποιήσει την ευθύνη που επωμίζεται για τη διατήρηση, ή τη διατήραση, της πολιτιστικής ταυτότητας των ίδιων των απογόνων. Κάτω από μια συντονισμένη προσπάθεια, όλοι όσοι αγαπούν, σέβονται, τιμούν και πονούν αυτόν τον τόπο θα πρέπει να προσπαθήσουν να πεί-

Οι ρίζες μας

Κρητικά ανέκδοτα

Ένα ζευγάρι παντόφλες αγόρασε ο άνθρωπος απ' ένα μαγαζί στο Ηράκλειο. Το πρωί της άλλης μέρας τον είδε ο καταστηματάρχης να περιμένει μπρός στο μαγαζί.

- Δεν σου κάνουνε κουμπάρε οι παντόφλες ει; τον ερωτά.

- Κάνουνε μου κουμπάρε μόνο θέλω να μου μακρύνεις μιαολιά* το σπαγγάκι!

Σημ.: Το ζευγάρι οι παντόφλες ήταν ενωμένες με ένα σπαγγάκι για να μην ανακατεύονται μεταξύ τους και μπερδεύει ο καταστηματάρχης τα νούμερα.

* μιαολιά= λίγο

Στήλη των ΝΕΩΝ

Έξυπνα πειράματα

Γνωρίστε και κατανοήστε μέσα από έξυπνα και πρωτότυπα πειράματα, τα φυσικά και χημικά φαινόμενα που φαντάζουν σε σας δυσνόητα. Δεν έχετε λοιπόν, από το να εφαρμόσετε στο σπίτι σας, το παρακάτω πείραμα, που σας προτείνουμε. Σίγουρα θα το απολαύσετε.

Ένα κι ένα δεν κάνουν πάντα δύο

Τί χρειάζεσαι

1. Ένα γυάλινο βάζο
2. Μια λωρίδα σελοτέιπ
3. Ένα φλυτζάνι - μεζούρα
4. Νερό
5. Οινόπνευμα

Τί θα κάνεις

Κόλλησε κατακόρυφα, στο εξωτερικό το βάζο, τη λωρίδα του σελοτέιπ. Ρίξε μέσα στο βάζο ένα φλυτζάνι νερό (το φλυτζάνι να είναι γεμάτο ακριβώς ως τα χείλη του) και σημείωσε στη λωρίδα "1", εκεί που φτάνει η στάθμη του νερού. Ρίξε άλλο ένα φλυτζάνι νερό και σημείωσε στη λωρίδα "2" κ.λ.π. Έτσι, το βάζο είναι πια ένα ογκομετρικό δοχείο. Άδειασέ το. Ρίξε μέσα πάλι ένα φλυτζάνι νερό. Η στάθμη του νερού θα φτά-

Ένα βαρέλι έσπρωχνε ο Μανούσος από το σπίτι του και το πήγαινε στο καφενείο τη μέρα που ο Κοινωνικός γιατρός θα ερχότανε για δεύτερη φορά στο χωριό.

- Που το πάς μωρέ Μανούσο το βαρέλι το ρωτά ο γείτονας του ο Κωστής και η απορία του ήτανε απόλυτα δικαιολογημένη γιατί δεν ήτανε καιρός για τρυγοπατήματα.

- Ο γιατρός ήρθε στο Καφενείο και πάω να με εξετάσει.

- Και το βαρέλι τί το θές; ξαναρωτά ο Κωστής.

- Το θέλω γιατί την άλλη φορά που ήρθε μου' πε πώς πρέπει να με ξαναδεί μετά από δύο μήνες με τα ούρα μου!

**Του Γιώργου Βιτώρου
"Της Κρήτης τα σόρδινα"**

σει φυσικά εκεί που έχει σημειωθεί το "1". Ρίξε τώρα στο βάζο κι ένα φλυτζάνι με οινόπνευμα.

Τί θα δεις

Η στάθμη του υγρού στο βάζο, δηλαδή του μείγματος νερό - οινόπνευμα, δεν θα φτάσει στο "2", αλλά θα είναι πιο κάτω.

Τί συνέβη

Ανάμεσα στα μόρια οποιασδήποτε ουσίας υπάρχουν κενά. Όταν αναμειγνύονται δυο διαφορετικές ουσίες, τα μόρια της μιας μπορεί να εκμεταλλεύονται τα κενά που υπάρχουν ανάμεσα στα μόρια της άλλης, οπότε και οι δύο μαζί πιάνουν λιγότερο χώρο απ' αυτόν που θα πιάνανε χωριστά. Ας δώσουμε ένα "χοντρό" παράδειγμα: Αν αναμειξουμε ένα καφάσι με κεράσια και ένα καφάσι με μήλα, τα φρούτα θα πιάνουν χώρο συνολικά λιγότερο από δύο καφάσια, αφού τα κεράσια θα μπαίνουν και στα κενά που υπάρχουν ανάμεσα στα μήλα.

**Από το βιβλίο
"Έξυπνα πειράματα"
των εκδόσεων "Σαββάλας"**

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

**Αικατερίνη Μαριδάκη
Χειρουργός Οδοντίατρος**

- Αισθητική Οδοντιατρική
- Laser
- Γναθοχειρουργική
- Εμφυτεύματα
- Ορθοδοντική
- Παιδοδοντία
- Προσθετική
- Πανοραμικές και Κεφαλομετρικές Ακτινογραφίες

Γράμμου 39 Βριλήσσια

• Τηλ.: 80 32 844 - 8032580 - 094531067

ΔΙΑΦΗΜΙΣΤΕΙΤΕ

Η εφημερίδα μας μπαίνει σήμερα σε περίπου 1000 σπίτια.

Όποιοι επαγγελματίες φίλοι και μέλη της Ένωσής μας, επιθυμούν να διαφημιστούν μπορούν να απευθύνονται στην Ένωση τηλ. 8044494 ή στον Πρόεδρο κ. Γιώργο Πανακάκη τηλ. 8032726

Γραφείο Τουρισμού

**ΤΟ ΑΜΑΡΙ
ΝΙΚΟΣ ΜΑΡΝΙΕΡΟΣ**

**Εκδρομές
Θαλάσσια μπάνια
Ενοικιάσεις πούλμαν**

Θερμοπυλών 36 • Βριλήσσια ΤΗΛ: 80 45 745

Γ. ΧΡΥΣΑΦΑΚΗΣ Α.Ε.

**Μάρμαρα - Γρανίτες
απ' όλο τον κόσμο
Κατασκευές πάγκων
κουζίνας - Μπάνιου**

Εργοστάσιο - Έκθεση: Αναπαύσεως 73 Τηλ: 6130123-6130093 • Βριλήσσια
Υποκ/μα Φιλοθέης : Όπισθεν Υγεία • Αγ. Όρους 26 Τηλ: 58 31 620

**ΜΕΛΕΤΗ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

**ΑΝΤΛΗΤΙΚΗ
Γ. ΠΑΝΑΚΑΚΗΣ
GRUNDFOS
PANELLI**

**ΑΝΤΛΙΕΣ -
ΑΝΤΛΗΤΙΚΑ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ
ΓΙΑ ΥΔΡΕΥΣΗ-
ΑΡΔΕΥΣΗ -
ΠΥΡΟΣΒΕΣΗ**

**Πλήρες
Service
Ανταλλακτικά**

- Υποβρύχιες αντλίες
- Υποβρύχιες λυμάτων
- Πιεστικά συγκροτήματα

για σπίτια - εργοστάσια - οικισμούς - χωριά

Νεμέσεως 7 Τηλ.: 8655782 - 8032726 FAX: 8610345

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Το θέμα είναι τεράστιο και μπορείς να γράψεις ολόκληρο βιβλίο χωρίς να το έχεις εξαντλήσει.

Θα προσπαθήσω μέσα από αυτό το κείμενο, όσο πιο σύντομα μπορώ να καταθέσω τις σκέψεις μου γι' αυτό το θέμα.

Όταν λέμε λαϊκό πολιτισμό εννοούμε ότι δημιουργεί ο άνθρωπος μόνος του και το εκφράζει με διάφορους τρόπους προσπαθώντας να ακολουθεί και να πειθαρχεί σε δεδομένους κανόνες.

Κυριότερες εκφράσεις των λαϊκών πολιτισμών είναι η γλώσσα, τα ήθη και τα έθιμα, η μουσική, ο χορός, το τραγούδι κ.α.

Όταν τα δημιουργήματα αυτού του λαϊκού πολιτισμού έγιναν σε κάποιες δύσκολες περιόδους της ιστορικής πορείας ενός λαού τότε αυτά αποκτούν μια πρόσθετη αξία. Πολλά απ' αυτά μετακινήθηκαν για προφύλαξη σε σπήλαια, εκκλησίες ή άλλες κρυφώνες για να μπορέσουν να προστατευθούν από τις αρπακτικές διαθέσεις των κατακτητών. Δεν έχουν μόνο καλλιτεχνική και αισθητική αξία γιατί είναι σηματοδωμένα από γεγονότα ή επαναστάσεις που ειδικότερα εμείς οι Κρητικοί ζήσαμε τό έντονα στο παρελθόν.

Το πηγάρι το φτιαγμένο με τέχνη από τους Κρήτες αγγειοπλάστες που η τέχνη του κρύβεται κάπου στα βάθη της Μινωικής εποχής δεν επιτρέπεται να το ανταλλάσουμε σήμερα με ένα πλαστικό δοχείο αφανίζοντας έτσι μια τεχνική αιώνων.

Ο πέτρινος χειρόμυλος δεν είναι δύο απλές πέτρες που άλεθαν το σιτάρι. Είναι ένα εργοστάσιο ζωής, που έθρεψε γενιές και γενιές, που τον σεβάστηκε ακόμα και το Βενετικό δίκαιο της εποχής, όταν σε ειδική διάταξη πρόβλεψε ότι: "Ουδείς θέλει λάβει εις ενέχυρον την άνω και κάτω πέτραν του μύλου διότι ζωήν λαμβάνει εις ενέχυρον". Αυτά λοιπόν τα εργαλεία δεν πρέπει ν' αποτελούν την διακόσμηση των διαφόρων μάρ και εστιατορίων. Η θέση τους είναι στα λαογραφικά μουσεία.

Μπροστά σ' αυτή την κατάσταση η πολιτεία, ο δήμος, τα σχολεία και οι πολιτιστικοί σύλλογοι και όλοι εμείς πρέπει να ευαισθητοποιηθούμε προτού είναι αργά, για να διασώσουμε αυτά τα δημιουργήματα της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Έχουμε ευθύνες και υποχρεώσεις όχι μόνο στους εαυτούς μας αλλά και στις επόμενες γενιές στις οποίες θα κληρονομήσουμε την πολιτιστική γύμνια και ένδεια.

Μέχρι η πολιτεία να ευαισθητοποιηθεί, συνήθως τελευταία, πρέπει εμείς ως άτομα και ως πολιτιστικοί σύλλογοι να κρατήσουμε και να προστατεύσουμε αυτούς τους πολιτιστικούς μας θησαυρούς από τους δύο κυρίως μεγάλους κινδύνους που διατρέχουν.

Ο ένας είναι οι διάφοροι γυρολόγοι που με τα πλαστικά τους "μπιχλιμπίδια" μας ξεγελούν και κυρίως η φωτιά που συνήθως παραδίδουμε τα παλαιά ξύλινα δημιουργήματα των παπούδων μας και των γιαγιάδων μας επειδή κατά την γνώμη μας είναι παλαιά, καλασμένα άρα άχρηστα.

Η ίδρυση λαογραφικών μουσείων πρέπει να είναι ο στόχος μας, και προς αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να συγκεντρώσουμε τις προσπάθειές μας. Αυτή είναι η οριστική λύση για να διατηρήσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Δίπνημα του Κώστα Καντά

Η 28η του Φλεβάρη του 1943 ξημέρωσε παγωμένη όχι μόνο από το βουερό ξεροβόρι αλλά κι από την παγωνιά της σκλαβιάς. Ο ήλιος βγήκε με διάθεση να αγκαλιάσει με τη θαλπωρή του την Αθήνα, αλλά τα μαυρόασπρα σύννεφα που κυνηγιούνταν στο ουρανό έκλειναν κάθε τόσο το γλυκό του μάτι. Ο ρόγχος των Αθηναίων απ' τη θηλεία των Γερμανών πνιγόταν εκείνο το πρωινό στο μανιασμένο βοριαδάκι κι η πολιτεία θα' μοιαζε νεκρή, αν στη λεωφόρο Αμαλίας δεν μούγκριζαν τρία γερμανικά καμιόνια. Ήταν έμπορτα Γερμανούς και τροχοπέδισαν με βίαιο τρόπο εμπρός στον Αγνώστο Στρατιώτη κι αμέσως οι Χιτλερικοί σχημάτισαν ημικύκλιο με τα νώτα τους στο σεπτό των Ελλήνων μνημείο.

Ξαφνικά άρχισε να κατακλύζει πλήθος κόσμου προερχόμενο απ' τη λεωφόρο Βασιλίσσης Σοφίας, την Πανεπιστημίου και τη Σταδίου την προ του Αγνώστου Στρατιώτη λεωφόρο. Στα γρήγορα περπατούσε η τραγική κραυγή "πέθανε" που κεραύνωνε καρδιές, ενώ από παράθυρο υψηλού ορόφου του ξενοδοχείου Μεγάλη Βρετανία πετάχθηκαν χιλιάδες κάρτινες ελληνικές σημαϊούλες με μαύρη πένθημη γραμμή διαγώνια.

Οι Αθηναίοι απηφώντας την παγωνιά κοντοστέκονταν στον "Αγνώστο", έριχναν μια μοχθηρή ματιά στη σημαία, με τον αγκυλωτό σταυρό που τη δαιμόνιζε ο βοριάς πάνω στη Βουλή κι ύστερα συνέρρεαν προς τη λεωφόρο Αμαλίας βιαστικά, ώστε μέχρι την είσοδο του Πρώτου Νεκροταφείου σχηματίστηκε μια μαύρη οφιοειδής σειρά. Ξοπίσω έρχονταν ακόμα κι άλλοι βιαστικοί να προλάβουν την κηδεία. Ο θάνατος του Κωστή Παλαμά, έπεσε εκείνο το πρωινό σαν μεγαλοτονική βόμβα στην αποθαρρυσμένη Αθήνα και ξεπέταξε απ' τα σπίτια τους άντρες, γυναίκες και παιδιά. Η σειρά συμπιεζόμενη όλο και μάζευε, αφού κατακλύστηκε το νεκροταφείο από πέντε δεκάδες χιλιάδες λαού.

Ένοπλοι Γερμανοί έζωσαν το πρώτο της Αθήνας κοιμητήριο και τρία τάνκς γυρόφερναν νευρικά απ' έξω με πολυβόλα που στόχευαν στο λαό που δεν πρόλαβε να μπει και με μπούκες πυροβόλων που ανεβοκατέβαιναν εκθρικά. Πλησίαζε το μεσημέρι. Ο λαός παραμέρισε και περνώντας ευθυτενής με σταθερό βήμα, ο Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός ευλόγησε τα πλήθη. Η εξόδιος τελετή πήρε μορφή τραγική. Το Έθνος έχανε μια φωνή που σε ώρες έξαρσης και αγώνα Ελευθερίας το συγκλόνιζε. Ο Παλαμάς ύστερα από το θάνατο της γυναίκας του Μαρίας. Πήρε το δρόμο για το αιώνιο ταξίδι του κι άφηνε πίσω του την Ελλάδα ματωμένη στη σκλαβιά.

Ο Άγγελος Σικελιανός με δάκρυα καυτά και με φωνή τραγική, ανασαμό θάρρυνσης κι ελπί-

δας, παιάνα οργής που τράνευε ψυχές απάγγειλε εμπρός στη σορό του Παλαμά:

Ηχήστε σάλπιγγες... Καμπάνες βροντερές
δονήστε σύγκορμη τη χωρά πέρα ως πέρα...

Βόγκα Παιάνα. Οι σημαίες οι φοβερές
στης Λευτεριάς ξεδιπλώθηκε στον αέρα...

Δάκρυα, πόνος και περηφάνεια γιγάντωσαν μονομιάς τις ψυχές. Το έθνος των Ελλήνων ένωσε να στέκεται γερά στα πόδια του. Όλων τα μάτια κοίταξαν την Ακρόπολη στην ακλύ του ήλιου τυλιγμένη κι ύστερα αναζήτησαν το φως τ' ουρανού και της Λευτεριάς:

Ξοπίσω ακούστηκε η φωνή του Σωτήρη Σχήπη τραγική και λυρική πο γονάτισε τις ψυχές εμπρός στη σορό του Παλαμά.

Δεν τον εβάσταξες τον πόνο της φυλής
κι έπεσες σαν δρυς...

θα σε κλάψουνε μια μέρα
οι ίδιοι που μας σκοτώνουν ένα - ένα
εσκορπίσανε στο διάβα τους
αναριθμητες καρδιές...

Ο λαός των πενήντα χιλιάδων μεταπάτησε με βόγγο. Η γη ένωσε τη δόννη της ψυχής του και σείστηκε ολόκληρο το κοιμητήριο. Η σορός του ποιητή μας που μόνο με το στίχο του "μεθήστε με τ' αθάνατο κρασί του 21" γιγάντωσε το τον Ελληνισμό φερόμενη μεταξύ των άλλων και απ' το Σικελιανό προσήγγισε στο τάφο της και κατάβαινε σ' αυτόν.

Μια ριπή αυτόματου ακούστηκε. Ο λαός παραμέρισε κι ένας βλοσυρός χιτλερικός αξιωματικός ήρθε και, πριν το κόμα της Αττικής σκεπάσει το φέρετρο του Κωστή Παλαμά, εναπέθεσε πάνω του το στεφάνι του Χίτλερ με τη χρυσή υπογραφή του. Χαιρέτησε με πάταγο τη σορό κι αποχώρησε, ενώ ο λαός βόγγηξε με το βοριά αντάμα που κείνη τη στιγμή πέρασε οργισμένος.

Σαν ο Σικελιανός είδε το Ναζί να απομακρύνεται, άρπαξε το στεφάνι που όλη τη νύχτα πετώντας αεροπλάνο από το Βερολίνο έφερε και μ' όση δύναμη διέθετε η μανιασμένη ψυχή του το πέταξε και βρέθηκε έξω απ' το ψηλό του Κοιμητηρίου αυλόγυρο. Το στεφάνι έπεσε πάνω στη δεξιά ερπύστρια του γερμανικού τάνκ που καραδοκούσε να ξεσπάσει στον Αθηναϊκό λαό και κομματιάστηκε. Σύσσωμος ο λαός άρχισε να ψάλλει τον εθνικό ύμνο που ήταν απαγορευμένος κι έκαμε ως και το σύννεφο που πέρναγε κείνη την ώρα να δακρύσει. Ο ήλιος έδειξε το λαμπρό του πρόσωπο κι ανύψωσε τον Παρθενώνα σ' αιώνιο σύμβολο των Ελλήνων κι η ελπίδα βλάστησε πως πλάι του θα δουν στο φως του ουρανού τη Λευτεριά να κατεβαίνει και πάλι μεγαλόπρεπη στην πόλη που υμνήθηκε απ' τους πανάρχαιους χρόνους.

ΧΟΡΕΨΤΕ ΣΤΟΥΣ ΡΥΘΜΟΥΣ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Θέλετε να μάθετε κρητικούς παραδοσιακούς χορούς; Ονειρεύεστε να γίνετε δεξιότητες και αξιοζήλευτοι χορευτές;

ΕΙ! λοιπόν η **ΕΝΩΣΗ ΚΡΗΤΩΝ ΒΡΗΛΗΣΣΙΩΝ** γνωστή για την μεγάλη συμβολή της στην παράδοση του τόπου μας, σας δίνει την ευκαιρία να μάθετε κρητικούς χορούς αλλά και την θαυμάσια πολιτιστική μας κληρονομιά.

Μικροί και μεγάλοι, αρχάριοι και προχωρημένοι έχουν την ευκαιρία να μάθουν του λαβέντικους χορούς μας στην πιο γνήσια μορφή τους.

Η μεγάλη αίθουσα των μαθημάτων στο γραφείο του Συλλόγου μας (τέρμα Κισάβου και Ολυμπιονικών) μακριά από τους θορύβους της πόλης είναι ένας ιδανικός χώρος διδασκαλίας και αναψυχής, που σας περιμένει

κάθε **Σάββατο** από τις **10-2π.μ.** για να μάθετε λύρα και από τις **4-8** για να μάθετε χορό. Κάθε **Κυριακή** από **11-12** λειτουργεί και τμήμα χορού **Ενηλίκων** για όσους επιθυμούν να φρεσκάρουν τις γνώσεις τους.

Για όσους επιθυμούν να ξαναζήσουν τις όμορφες βραδιές στα καφενεία του χωριού τους, τους περιμένουμε να πιούμε μια ρακή με οπτή πατάτα στα κάρβουνα, κάθε **Παρασκευή 7-10μ.μ.** στα γραφεία μας που ξανάρχισε να λειτουργή το **Κρητικό Καφενείο** δίπλα στο αναμμένο τζάκι μας και σε ένα καθαρά κρητικό περιβάλλον θα περάσουν αξέχαστε κρητικές αποσπερίδες.

✓ Για περισσότερες πληροφορίες κάθε **Σάββατο** και στο τηλ. **80.44.494** και καθημερινά στο **80.32.726**.

- 8-9 Νοεμβρίου είχαμε την γιορτή της ρακής. Όλο τον κόσμο απ' δα καλούμε στη γιορτή μας. Όλοι μαζί να βγάλουμε κι οφέτος τη ρακή μας. Αυτό έλεγε η αφίσα της Ένωσης και αν και ο καιρός το επέτρεπε η επιτυχία της εκδήλωσής μας θα ήταν μοναδική.

- Στις 15/11/98 έγινε στο νέο πνευματικό κέντρο του Δήμου Βριλησσιών Κισάβου 11 η μεγάλη εκδήλωση της Ένωσης για το Αρκάδι και την Ένωση της Κρήτης στην Ελλάδα.

Πλήθος κόσμου παρακολούθησε την εκδήλωση. Παρόντες ο δήμαρχος Βριλησσιών κ. Ν. Παπαδόπουλος ο νεοεκλεγείς δήμαρχος κ. Σταμάτης Λώλας. Όλοι οι δημοτικοί σύμβουλοι, εκπρόσωποι τύπου, Κρητικών εφημερίδων, μέλη της Παγκρήτιας Ένωσης και Πρόεδροι κρητικών σωματείων. Κεντρικός ομιλητής ο πρόεδρος της ομοσπονδίας κρητικών σωματείων κ. Κώστας Πλαίτης που ενθουσίασε το ακροατήριο με την υπέροχη ομιλία του.

- Στις 24/12/98 παραμονή των Χριστουγέννων τα παιδιά του συλλόγου ντυμένα με τις κρητικές στολές τους έψαλλαν τα κάλλαντα στα σπίτια μελών και φίλων του συλλόγου μας.

• **Αυτός κι αν είναι Πρόεδρος με τα ... όλα του και με πραγματική κρητική λεβεντιά. Δεν έφταναν οι προσφορές των Μελών του Συλλόγου για την απόκτηση ιδιόκτητης στέγης, γιατί εν τω μεταξύ υπερτιμήθηκε το τμήμα της αγοράς του ακινήτου και προκειμένου να ματαιωθεί η αγορά, πούλησε μια γκαρσονιέρα που είχε και με τα χρήματα αυτά συμπλήρωσε το απαιτούμενο ποσό.**

Κι όταν κάποιος του είπε... μα τι διάβολο τόση βλακεία σε δέρνει και δίνεις και το σπίτι σου ακόμη; Εκείνος ακούσαμε να απαντά. Εγώ έδωσα όλη μου τη ζωή και όλο μου το είναι στο Σύλλογο και για μια παλιογκαρσονιέρα θα συζητάμε;

Ο λόγος είναι για το Μανώλη Φραγκούλη, τον επί 39 και πλέον χρόνια Πρόεδρο της "ΠΡΑΙΣΙΟΥ" που πράγματι έδωσε όλη του τη ζωή για το Σωματείο αυτό που το υπηρέτησε και το αγάπησε σαν δεύτερή του μάνα.

ΚΡΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΕΝΤΥΠΟ ΤΗΣ

Ένωσης Κρητών Βριλησσιών
Γενάρης - Μάρτης '99
Αρ. Φύλλου 15

Εκδότης: Γεώργιος Πανακάκης
Μαινάλου 43
Βριλησσία 152 25

Διευθυντής: Ν. Γεωργακάκης
Κισάβου και Ολυμπιονικών
Βριλησσία

Φωτοστοιχειοθεσία - Εκτύπωση
Υιοι Θ. Βγόντζα
Καβάλας & Μαρκόνη
τηλ. 34.10.436 - 34.13.575

Δ.Σ. ΕΝΩΣΗΣ

Πανακάκης Γεώργιος	Πρόεδρος
Κυδωνίας Κώστας	Αντιπρόεδρος
Μανιμανάκης Φώτης	Ταμίας
Νικολιδάκης Παντελής	Γεν. Γραμματέας
Βενετάκης Παντελής	Βοηθ. Ταμίας
Ξανθός Ανδρέας	Ειδ. Γραμματέας
Σουλαδάκης Μανώλης	Σύμβουλος

Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

ΕΥΧΕΤΑΙ

Στον καινούργιο μας δήμαρχο κ. Σταμάτη Λώλα και σ' όλους τους δημοτικούς μας συμβούλους **ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ** στο μεγάλο και δύσκολο έργο που μόλις ανέλαβαν.